

ГОДИНА I.

ПОЗОРИШТЕ.

БРОЈ 52.

УРЕЂУЈЕ А. ХАЦИЋ.

ИЗЛАЗИ ЧЕТИРИ ПУТА ПРЕКО НЕДЕЉЕ. — СТОЈИ ЗА НОВИ САД 40, А НА СТРАНУ 60 НОВЧИЊА МЕСЕЧНО. —
ЗА ОГЛАСЕ НАПЛАЂУЈЕ СЕ ОД ЈЕДНЕ ВРСТЕ 3 И 30 НОВ. ЗА ЖИГ СВАКИ ПУТ.

КРАЉЕВА СЕЈА.

(Наставак.)

Теодора (ласкаво).

А и то је закон племенита срца,
Да ја чувам слугу, који ми показа,
Да је и пријатељ свом цару и мени.

Леонтас.

Срцем и душом, само што не умем
Да исплетем говор из китњастих речи,
Да ти кажем како за те живим —

Теодора.

Нека,

И на том ти хвала! Доста ми је срце: —
(ласкаво)

Нека служе речи, где их слуша ухо:
Кад зачиње срце да говори срцу
Гласак изумире. Иди те почивај
После трудног дела. Требаш ли ми, знаћу
Где ми је пријатељ. У бугарском двору
Данас јесу Грци најмилији гости:
Грк си, знај, пријатне боравићеш дане
Иди па уживај!

Леонтас (излази).

Теодора (сама).

(Гледа за њим замишљена.)

Уживај! И мени ево данак дође
Да уживам. Како само нага мис'о
Колеба ми прса. Да уживам облик
Оног кога љубим; да му сјајно око
Одсад згрева ово срце, што за њега
Купа. Усред блеска земног величанства,
Потамни ми живот, целом свету сјајан,
Од кад ми нестале из облиза сунце,
Сјајно сунце, сјајно лице Михаила.
Од кад њега нестало, озебе ми срце
Као у хладном кругу вековечне сенке.
Тога јада нема: окрави га нада
У ведру будућност. Разигра се топло
У прсима, ка' што тиче мало, кад се
У згрејаном гњезду заигра, да стресе

С крила хладне капље јесење росице,
Те да златне зраке сунца на западу
Бајном песмом прати. Видим отворено
Већнадамномнебо! (Горко). Али без стражара.
Нема нигде раја. Неда — то је чувар —
Неда! Шта је Неда? Сестра српског краља,
Михајлова жена. Клон' се пучко племе
Испред Теодоре, сестре грчког цара;
Испред Теодоре снажне љубавнице
Твога господара. Дођи Михаило!
Жељно те изгледа твоја Теодора,
Дођи —

III. ПОЈАВА.

Михаило, који је међу тим ушао, и **Теодора**.

Михаило.

Та ево ме!

Теодора (уплашено).

Ах!

Михаило.

Ево ти роба,

Што га твоји чари силно оковаше.

Теодора (хладно).

Гаридесу царском посланику част је
Поздравити овде у својој одаји
Велеможног краља, ком га царе посла.

Михаило (збуњено).

Како? Зар тај поздрав мени, Михаилу?

Теодора.

Краљу Михаилу, снажном савезнику
Господара мога. (Клања се).

Михаило.

Добро, цара твога

Савезнику велиш. Али Андроника
Твога брата?

Теодора.

Врлом пријатељу.

Михаило

Како?

Само пријатељу! Ништа више?

Теодора.

Тако

Загон хоће.

Михаило.

А зар моја жарка љубав

Према теби знаде шта је закон? Реци:

Ко је лету тице означао међу?

Ко је до сад пис'о бурном срцу закон?

Где је силовосац, кој' се сме дрзнути

Да каљавом мером означаје међу

Божијем питомцу, човечијем срцу?

Где је, реци, где је? Видиш ово срце

Када љуби, не зна шта је мера, не зна

Шта је закон!

Теодора.

Не зна? Онда и не љуби!

Михаило.

Зар то мени? —

Теодора.

Сваком, који дели срце!

Твоје срце није цело твоје, пола

Љубави не служи.

Михаило.

Цело, кунем ти се,

Цело, што га теби пред Богом поклањам.

Теодора.

Душа ти је пламном испуњена мапштом:

Пред Вожијим ликом поклони га — Неди.

Михаило.

Ха!

Теодора.

Или ваљда Неда није више жива?

Михаило (горко).

Жива — да — тако је; — али не за мене:

За мене је Неда већ умрла — давна.

Теодора.

Неда, твоја жена?

Михаило.

Реци боље: снаха

Мога оца. Веруј, кунем ти се Богом:

Никад моје срце, до угледа твога

Сјајног лица није осетило љубав.

Теодора (злобно).

А Неда?

Михаило.

Ох, Неда! Чуј што срце ово

Препатити мора, ако га пресилиш

Да укопа своју прву љубав. Црна

Судба сломи мога оца под ударом

Оснаженог српског краља Милутина.

Краљ поносит враћа побеђеном оцу

Круну преотету, ако узме жену

Из српскога двора. Њему шаље бергу

Простог дворанина, ал' заного вештиту;

Да послужи свога српског господара;

Да потпише савез мојом крвљу. — Мени

Даше Неду. Не би доста што огаља

Пучка крв дворанке краљеву постељу,

Још и син мораде да зајази горку

Судбу свога оца; својом срећом — (љутито)

Сине лукавога оца, чуј Урошу

Паклени породе: Не ће, веруј не ће

Лоза Неманића окитит' се круном

Мојих прадедова, докле врела крвца

Моју мржњу гоји! (Полази)

Теодора (брзо).

Куда хиташ тако?

Михаило.

Куда? Питаш куда?! Питај муњу куда!

Кад полети грму; питај олујину

Кад угледа једро, где јој смета лету;

Куда? Идем —

Теодора.

Идеш? Или те уконај

Твоју Теодору.

Михаило (нежно).

Ти ме љубиш, је ли?

Ох, срце ми каже, да ме љубиш. Не ћу

Оно да укопам су чим и ја живим.

Идем само Неду да угледам с пута. (Полази)

Теодора.

Стани! Узаврела твоја крвца боље

Нека мени служи. Жар је цвет љубави;

Умном делу жар је отров. Михаило!

Ти ме љубиш: свет је наша имовина,

А ударје небо са свим милинама.

Михаило (грли је).

Ја те љубим ко што цветак своју росу

Љуби; ко што анђо своје небо љуби —

Ја те љубим!

Теодора.

То је моме срцу доста

Које већ одавна овај часак снева.

Љуби! Ово срце уме и највећу

Љубав неговати. Само тако, ко што
Мене љубиш, мрзи — твоју — жену — Неду.

Михаило.

Ха, изреци сама њену судбу. Реци
Преклињем те!

Теодора.

Штеди Неду.

Михаило.

Никад!

Теодора.

Мораш!

Српска снага данас није више слаба;
Урошева копља већ и Грчкој грозе:
Не надај се срећи, ако у невреме
Изазовеш сукоб с увређеним братом.

Михаило (јаросно).

Не ћу мира, не ћу! Хоћу да се борим;
Да му вратим грозну судбу мога оца.

Теодора.

Реци да подлегнеш и сам. Смири једом
Узрујану душу. Опасно је вирит'
Лаву у чељусте. Борили се с тобом,
Лав је тада Урош.

Михаило.

А цар?

Д И С Т И Њ И.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

(„Париски колотер“) приказиван је у недељу 2. априла. „Le gamin de Paris“ је сокачки деран француски, слика из парискога живота, која у овој драми неје изведена са рђаве, уљинске стране, која би гледаоца против ње подигла; него је пуна живости и финих нианса, али са народољубивом, противубољарском тежњом. Због слободоумне тежње и других добрих својстава, праштамо јој радо што је зачињена наполеонским сосом и облигатном жарком Африком. Насловну улогу играли су некада мушкарци (на пр. славни Bouffé), а сада је обично играју женске. Овога пута имали смо прилику да видимо у тој улози г-ђу Јулку Јовановићку, члана народног позоришта у Београду, као гошћу на нашој глумионици. Јовановићка има ванредног дара за оваке улоге, а при том је рутинисана глумица; њезина жива а одмерена игра задобила је сву публику за се; само бисмо желели да нам је, у оним финим прелазима, мало више релијевски истакла

Теодора.

Царска воља
Обриче ти помоћ. Ал' док мене љубав
Донесе на крил'ма, војници се споро
Цели ближе. За то, видиш да је нужда
Прека, да је штедиш —

Михаило.

То не може бити!

Теодора.

Може, за који дан, док допадне Неда
У спрењену мрежу.

Михаило.

Шта ми рече? —

Теодора.

Чекај!

До мало ћеш знати шта се дела. Сала
Нек' ти моја љубав кроз надежду светли!
Док не дође данак, да ти буде верна
Бранитељка.

Михаило (жарко).

Душо, твоја љубав, то је звезда што над
храмом

Моје среће светли.

Испод њеног снажног крила моја душа
Миран сан борави, а срце ми рајске

Милине испија!

Моја воља следи твојој у слепилу!

Капулос (улази неприметно).

(Наставиће се.)

опозиционарску странку колотерова карактера. Публика јој се одзивала и при отвореној сцени и на свршетку. Генерал Морен као да је створен за Бранију, који га је тако одиграо, и пропратио потребном мимиком, гестима и модулацијом гласа, да публика стајаше готово подељена између њега и колотера. Трећи уметнички лик тога вечера беше (Маринковићка), којој особито иду од руке улоге у салону и надутих властелака, при којима мотри на праву меру. Елиза (Л. Хаџићева) неје покварила целине, али на крају првог чина, кад је требало изразити јаке потресе душевне и очајно осећање пале девојке, могло се приметити да је само — игра. Ни мучна ситуација у другом чину не беше доволно изнесена на углед. Порезник (Рашић) изгледаше нам цешто збуњен, степен. Менјерова и Емил (Поповићева и Лесковић) одговореше своме задатку. Цела представа оставила је повољан утисак у гледаоцима. **Б.**

Издаје управа српског народног позоришта.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

ИЗВАН

ПРЕДСТАВА 52.

ПРЕТПЛАТЕ.

У НОВОМЕ САДУ У СУБОТУ 8 АПРИЛА 1872

У НОВОЈ ПОЗОРИШНОЈ ДВОРАНИ:

ДРУГИ И ПОСЛЕДЊИ

Ф. КЛЕЦЕРА,

ПРОФЕСОРА ВИОЛОНЧЕЛИСТЕ, ДВОРСКОГА ВИРТУОЗА САСКИХ ХЕРЦЕГА-ВЛАДАЛАЦА ОД КОВБУРГ-ГОТЕ И МАЈНИНГЕНА, ВИТЕЗА РАЗЛИЧИТИХ ОРДЕНА, И Т. Д.

У КОНЦЕРТУ ЋЕ СУДЕЛОВАТИ

Гђа ВАЛЕРИЈА КЛЕЦЕРОВА,
мелодраматичарка

и

ЛУДВИГ МИЛДЕ,
управљач певачког збора.

ПРЕГЛЕД:

1. „Месечарка.“ Фантазија за виолончело удешена, свираће Ф. Клецер.
2. а) „На мору;“ б) „Путник“, песме од Шуберта, за хармон. удесио и свира г. Хелвеј.
3. а) „Аве Марија“, мелодија од Шуберта; б) „Медитација“ од С. Баха, за виолончело, гласовир и хармонијум удесио Гуно, свираће Фери Клецер, Милде и Хелвеј.
4. Мелодрам: „Песникова клетва“, од Уланда, музика од Вогрића, приказиваће г. Валерија Клецера.
5. „Фантазија о Норми,“ за гласовир и хармонијум, од Хелвеја, свираће г. Хелвеј и г. Л. Милде.
6. „Руске Песме“, за виолончело, од Ф. Клецера, свираће Ф. Клецер.
7. „Хвала малених,“ од Кастелија, говориће г. В. Клецера.
8. а) „Мађарски напеви;“ б) „Српске народне песме,“ за виолончело удесио Ф. Клецер, свираче Ф. Клецер.

ПРЕ ТОГА:

ПАРТИЈА ПИКЕТА.

ПАЉИВА ИГРА У 1 РАДЊИ, ПО ФУРНИЈЕРУ И МАЈЕРУ ПРЕВЕО Ф. ОБЕРЕНЕЖЕВИЋ.

О С О Б Е:

Шваље Рошферије . . . . . Суботић. | Ружа, кћи му . . . . . К. Савићева
Анатол, син му . . . . . Недељковић. | Мерсије, пре тога трговац. . . . . Брани.

ПОЧЕТАК У 7 И ПО А СВРШЕТАК У 10 САХАТА.